

Interviuri cu martori

Interviul cu martorii reprezintă „istoria orală”. Pentru mult timp studiarea istoriei s-a referit numai la state și oameni de stat. Istoria orală, printre altele, a schimbat acest lucru. Istoria orală se ocupă cu înregistrarea și interpretarea experiențelor subiective ale indivizilor, în special ale acelor care nu sunt în centrul atenției publice. Memoriile acestora sunt recuperate prin interviuri. Prin memorii personale istoria prinde viață. Faptele luate din cărți devin „umane”, mai interesante și mai animate.

Unde găsim martorii?

Oricine poate fi un martor. Cea mai bună metodă de a găsi unul este să căutați prin apropiere, printre vecini, rude sau cunoscuți. Puteți să luați în calcul cluburile, asociațiile, partidele sau bisericile. Acestea v-ar putea ajuta să stabiliți contacte cu viitori parteneri de interviu. Un anunț în presa locală poate fi la fel de util în procesul de identificare a martorilor. În funcție de ceea ce vreți să știți, poate fi interesant să intervieuați persoane din generații sau clase sociale diferite. Uneori este chiar recomandat să comparați puncte de vedere diferite (politic, ideologic sau religios).

Ce poți afla de la martori?

În timpul unui interviu puteți afla lucruri care definesc modul de viață al partenerului de discuții. Din amintirile personale ale interviuatului puteți înțelege cum schimbările politice, economice sau sociale le-au afectat viața, cum au trăit aceste schimbări și cum le percep ei acum, retrospectiv. Cazurile particulare pot pune în lumină circumstanțe care lipsesc din sursele scrise. În orice caz, concentrarea maximă într-un interviu nu trebuie să cadă asupra faptelor istorice, ci asupra experiențelor personale, percepțiilor și remorării trecutului în raport cu viața și prezentul martorului.

Cum realizăm un interviu?

Ați putea crede că „oricine poate vorbi și răspunde la întrebări”. Prin astfel de abordări atât cei care luau interviuri, cât și martorii au avut experiențe neplăcute în derularea discuției. Conversația a fost oprită încă din faza primară pentru că fie nu funcționa echipamentul tehnologic de înregistrat, fie pentru că interviuatorul nu știa ce întrebări să pună, fie pentru că martorul nu înțelegea întrebările care îi erau adresate. Găsiți aici câteva sfaturi, astfel încât să vă asigurați că lucruri precum cele menționate mai sus nu vi se vor întâmpla și vouă:

Pregătirea

- Informați-vă cât de mult posibil despre subiect (prin manuale școlare, enciclopedii, cărți de referință etc.).
- Gândiți-vă cui vreți să luați interviu (bunici, vecini etc.).
- Strângeți informații generale despre martori (nume, vârstă, adresă, profesie, background academic etc.).
- Stabiliți contacte personale prin scrisori și/sau telefon, ocazii în care veți prezenta membrii grupului și tema de cercetare.
- Dacă martorul ezită, sugerați trimiterea în avans a întrebărilor de interviu. Mărturia poate să fie anonimă.
- Gândiți-vă la obiectivul interviului: Doriți informații stricte pe subiect sau este mai importantă povestea de viață a martorului? Căutați „puntea de legătură”.
- Puneți cât mai multe întrebări deschise (Cum? De ce? Când? Unde?), scurte și comprehensibile.
- Realizați o „probă” de interviu în cadrul echipei.
- Uneori este extrem de dificil pentru un martor să vorbească despre experiența lui/ei de viață. Unii pot plânge. Dacă vă este teamă de astfel de situații puteți lua în calcul prezența unui adult atunci când luați interviul.

Chiar înainte de interviu

- Verificați aparatele de înregistrat (camere video, MP3 player etc.). Întrebați-vă, de exemplu: Sunt bateriile încărcate?
- Când mergeți în grup să luați un interviu gândiți-vă cum să împărțiți sarcinile între voi. Cine să întrebe ce? Cine să răspundă de aparatură? Cine să fie atent la ceas?
- Încercați să memorați întrebările astfel încât să nu fie nevoie să citiți mereu de pe foaie. Gândiți-vă la o întrebare directă, deschisă, pentru a începe discuția (de exemplu: „Ce v-a determinat să emigrați?”).
- Cumpărați un mic cadou de mulțumire pentru martor (un buchet de flori de exemplu).

Interviul

- Fiți punctuali și mulțumiți martorilor în avans pentru timpul acordat.
- Prezentați-vă. Aduceți din nou aminte la ce se referă proiectul de cercetare.
- Începeți interviul într-o manieră care să încurajeze partenerul de discuții să vorbească fără temere (o întrebare directă; aduceți fotografii sau alte surse). Nu întrerupeți martorul în faza de început a conversației; în schimb notați posibilele idei care ar merita dezvoltate ulterior.
- În a doua parte a conversației uitați-vă peste notițe și puneți întrebări, astfel încât să încercați să umpleți acele „goluri” care există în povestea martorului.
- Întrebați martorul despre fotografii, documente, ziare sau materiale din perioadă care fac referire la subiectul discuției.
- Mulțumiți martorului pentru interviu și întrebați-l dacă este posibilă o nouă întâlnire, în eventualitatea în care veți considera că sunt necesare clarificări.

Evaluarea

Pentru o bună evaluare a interviului încercați să urmăriți pașii indicați mai jos:

1. Realizați o stenogramă a interviului (în întregime sau doar părți). Acest lucru va face mai ușoară mai târziu identificarea pasajelor importante ale discuției.
2. Scrieți o scurtă biografie a martorului, cuprinzând cele mai importante evenimente ale acestuia, de la naștere și până la momentul interviului.
3. Creați un portret al persoanei: Care au fost cele mai importante evenimente și experiențe ale vieții sale?
4. Evaluați interviul prin relația stabilită cu subiectul cercetării: Care sunt informațiile noi? Ce vă convinge mai mult? Există elemente lipsă ori contradictorii în interviu? Cum vă explicați aceste „goluri”? Care sunt indiciile care scot în evidență punctul de vedere al martorului față de aspectele centrale ale subiectului cercetării?
5. Comparați discursul martorilor cu alte informații/surse. Ce spun alți martori despre același subiect? Ce scriu istoricii în cărțile lor despre acel subiect? Există contradicții între poziția martorilor și cele ale altor persoane? Cum pot fi aceste contradicții explicate?
6. Care sunt cele mai importante afirmații ale partenerilor de interviu referitor la subiectul proiectului de cercetare? Scrieți-le cuvânt cu cuvânt ca să le puteți cita corect mai târziu.